Eva Ojala
Neuvotteleva virkamies

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta (HE 75/2023 vp)

Sosiaali ja terveysvaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä vastinetta lausunnoista, jotka on toimitettu valiokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta (HE 75/2023 vp). Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa vastineena seuraavaa:

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 15/2023 vp

Vastaanottoraha

Lain eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 on esitetty koskevan myös kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain mukaista vastaanottorahaa ja käyttörahaa. Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että esityksen suhdetta perustuslakiin ja säätämisjärjestystä koskevassa jaksossa ei ole lainkaan tarkasteltu vastaanottorahaa koskevaa säännösehdotusta perustuslain 19 §:n 1 momentin kannalta.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että perustuslakivaliokunnalle on toimitettu lisälausunto vastaanottorahaa koskevan sääntelyn suhteesta perustuslain 19 §:n 1 momenttiin. Lausunto on laadittu yhdessä sisäministeriön kanssa. Tämän vuoksi, ja viitaten mainittuun lisälausuntoon, ministeriö katsoo, että vastaanottoraha ja käyttöraha on edelleen perustelua pitää esitetyn jäädytyksen piirissä. Todettakoon myös, että aiempina vuosina tehdyt etuuksien indeksijäädytykset ovat koskeneet myös vastaanottorahaa eikä perustuslakivaliokunta ole tuolloin ottanut nimenomaisesti siihen kantaa.

Muutosten seuranta

Perustuslakivaliokunta toteaa pitävänsä selvänä, että valtioneuvoston on tarkoin seurattava indeksin jäädytyksen vaikutuksia ja ryhdyttävä tarvittaessa havaittujen ongelmien korjaamiseen. Seurannassa on otettava huomioon myös muiden sosiaaliturvaetuuksien muutosten kanssa muodostuvat yhteisvaikutukset.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että muutosten vaikutuksia on tarpeen seurata voimaantulon jälkeen ja siten, että seuranta ja arviointi koskee myös muita sosiaaliturvaan tehtäviä muutoksia. Todettakoon lisäksi, että perusturvan riittävyyttä arvioidaan kattavasti neljän vuoden välein perusturvan riittävyyden arviointiraportissa kansaneläkeindeksistä annetun lain 4 a §:n mukaisesti. Perusturvan riittävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon henkilön tai kotitalouden saamat Kelan toimeenpanemat etuudet sekä toimeentulotuesta annetun lain mukainen toimeentulotuki.

Seurantaa tapahtuu myös ihmisoikeussopimuksiin liittyvien määräaikaisraportointien muodossa. Suomi on sitoutunut sekä Yhdistyneiden kansankuntien (YK:n) että Euroopan neuvoston (EN) piirissä tehtyihin ihmisoikeussopimuksiin. Näistä sosiaaliturvan kannalta tärkeimpiä ovat EN:n Uudistettu sosiaalinen peruskirja

sekä YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva yleissopimus. Ihmisoikeussopimusten toimeenpanon valvontamekanismit määritellään sopimuksissa. Käytännössä valvonta tapahtuu valtioiden toimittamien määräaikaisraporttien kautta.

Asiantuntijalausunnot

Yleistä lausunnoista

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle annetuissa lausunnoissa nousi esiin osin asioita, jotka olivat esillä jo hallituksen esityksen luonnoksen ollessa lausuntokierroksella. Suurimmassa osassa annettuja lausuntoja vastustettiin esitystä etuuksien indeksitarkistusten jäädyttämisestä tai vaihtoehtoisesti esitettiin tiettyjen etuuksien tai tiettyjen etuudensaajaryhmien rajaamista sen ulkopuolelle. Useissa lausunnoissa kritisoitiin sitä, että jäädytys kohdistuu pienituloisimpiin ihmisiin sekä tuotiin esiin huoli köyhyyden, mukaan lukien lapsiperheköyhyyden, lisääntymisestä ja tähän liittyvistä seurannaisvaikutuksista. Alla tarkastellaan lausunnoissa esiin nostettuja aiheita.

Sosiaaliturvaan kohdistuvien eri esitysten yhteisvaikutukset

Useissa lausunnoissa tuotiin esiin, että sosiaaliturvaan esitettyjen eri muutosten yhteisvaikutukset tulisi arvioida ja ottaa huomioon (mukaan lukien perus- ja ihmisoikeusvaikutukset). Lausunnonantajista SOSTE on tehnyt omia laskelmia ja arvioita sosiaaliturvan leikkausten yhteisvaikutuksista. Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että SOSTEn esittämät arviot ja huomiot ovat asianmukaisia - erilaiset aineistot, ratkaisut ja oletukset tuottavat jonkin verran toisistaan eroavia tuloksia.

Sosiaali- ja terveysministeriö on julkaissut vuodelle 2024 ehdotetuista sosiaaliturvan muutosten yhteisvaikutuksista muistion (Vuoden 2024 sosiaaliturvamuutosten yhteisvaikutusten arviointi), jossa arvioidaan muutosten vaikutuksia kotitalouksien tulonmuodostukseen. Arvioinnissa verrataan nykylainsäädäntöä toteutettavaksi ehdotettuihin muutoksiin. Arvioinnissa on huomioitu ehdotetut muutokset tuloverotukseen, asumistukeen, työttömyysturvaan, lapsilisiin ja opintotukeen sekä sosiaaliturvan indeksikorotusten jäädytykset. Lisäksi valtiovarainministeriö on julkaissut muistion yhteisvaikutuksista työnteon kannustimiin.

Muistion arvioissa on otettu huomioon indeksijäädytyksen vaikutus vain vuoden 2024 osalta. Tämä vastaa noin puolta koko indeksijäädytyksen 10,2 % vaikutuksesta indeksiin sidottujen etuuksien tasoon. Vaikutusarvio tehtiin vuoden 2024 tasossa kahdesta syystä: ensinnäkin vuoteen 2027 ulottuva arvio lisäisi arvion epätarkkuuksia, toiseksi hallitus on linjannut vuoden 2024 jälkeen tehtäväksi myös muita muutoksia, joita ei voitu ottaa arviossa huomioon.

Muistion mukaan eri perhetyyppejä tarkastellessa suhteellinen pienituloisuus kasvaa eniten nuorten aikuisten, yksinhuoltajien[1] sekä vanhempien työikäisten yksin asuvien keskuudessa. Muissa perhetyypeissä muutosten arvioitiin olevan maltillisempia. Yksittäisiin kotitalouksiin kohdistuvat vaikutukset voivat olla suuria muissakin ryhmissä. Lapsiperheisiin kohdistuvat vaikutukset ovat kokonaisuudessaan pienempiä kuin työikäisiin lapsettomiin kotitalouksiin kohdistuvat vaikutukset. Etuudensaajaryhmien välisessä tarkastelussa suhteellisesti suurimpia häviäjäryhmiä ovat opiskelijat sekä työttömyysturvan ansioturvan saajat. Muistiossa esitetyt arviot koskevat ns. staattisia vaikutuksia, joissa ei ole otettu huomioon käyttäytymismuutoksia (työllisyyden lisääntyminen).

[1] Yksinhuoltajatalouksilla tarkoitetaan muistiossa kotitalouksia, joissa on yksi aikuinen ja vähintään yksi lapsi. Usein taustalla on kuitenkin lasten yhteishuoltajuus eikä varsinainen yksinhuoltajuus, jossa lapsilla on vain yksi huoltaja.

Eva Ojala
Neuvotteleva virkamies

Sosiaaliturvaan ehdotettujen muutosten välittömät vaikutukset ovat käytettävissä olevien tulojen pieneneminen etuudensaajilla ja kotitalouksilla, mikä puolestaan merkitsee menojen sopeuttamista tuloihin. Toisaalta, kuten muistiossa on todettu, toimeentulotuen saanti lieventää muiden etuuksien heikennysten vaikutuksia kaikkein pienituloisimmilla kotitalouksilla eikä käytettävissä olevat tulot muutu.

Yksittäisiin henkilöihin ja kotitalouksiin voi kohdistua useita samanaikaisia muutoksia. Esimerkiksi yleisen asumistuen muutokset, lapsikorotusten poisto, indeksijäädytys sekä työttömyysturvan suojaosan poisto voivat koskea samaa soviteltua työttömyysetuutta saavaa henkilöä. Eri tekijöiden ristikkäisvaikutukset kuitenkin jossain määrin pehmentävät yksittäiseen henkilöön tai kotitalouteen kohdistuvia vaikutuksia. Työttömyysturvaan kohdistuvat heikennykset vähentävät henkilön maksamia veroja ja lisäävät ruokakunnan saamaa asumistukea. Tällöin yhteisvaikutukset henkilön tai kotitalouden käytettävissä oleviin tuloihin ovat pienemmät kuin yksittäisten muutosten vaikutukset yksittäin tarkasteltuna.

Toisaalta vaikutukset eri kotitalouksiin ja eri etuudensaajaryhmiin voivat poiketa toisistaan huomattavasti. Esimerkiksi indeksitarkistusten jäädytyksen piirissä on eri tyyppisiä etuuksia, joissa etuusjaksojen pituudet vaihtelevat etuus- ja saajakohtaisesti. Luonnollisesti jäädytyksen vaikutukset – ja pienituloisuuden ylipäätään – ovat merkittävämmät niillä henkilöillä ja kotitalouksilla, jotka saavat etuutta pitempiaikaisesti. Samoin esimerkiksi yhteisvaikutusmuistiossa kuvatut opiskelijat ja työttömät ovat keskenään hyvin erilaisia ryhmiä. Lisäksi työttömät ovat erilaisissa tilanteissa – suuri osa työttömyysetuuksien saajista saa etuutta vain melko lyhyen aikaa kerrallaan, ja on suurimman osan vuodesta töissä.

Etuuksien heikennyksillä ja siitä seuraavalla pienituloisuudella voi olla seurannaisvaikutuksia, jotka ilmenevät pitemmän ajan kuluessa. Köyhyys voi aiheuttaa sosiaalista ulkopuolisuuden tunnetta ja psyykkistä kuormitusta. Tutkimusten mukaan lapsiperheköyhyys vaikuttaa lasten välittömään hyvinvointiin sekä pitkälle elämänkulkuun. Suomalaiset pitkittäistutkimukset yhdistävät lapsuudessa koetun taloudellisen niukkuuden myöhempään työttömyyteen, mielenterveysongelmiin, heikkoon koulumenestykseen sekä ylivelkaantumiseen[2].

Toisaalta tutkimustuloksia, joista voitaisiin vetää vahvoja, varsinkaan numeerisia, johtopäätöksiä nimenomaan esitettyjen etuusmuutosten ja pidemmän aikavälin seurannaisvaikutusten välille on sosiaali- ja terveysministeriön käsityksen mukaan niukalti. Lisäksi työllisyyden kasvulla olisi myös toteutuessaan odotettavasti positiivisia seurannaisvaikutuksia osaan etuudensaajista ja perheistä.

Suurin osa vaikutuksista ei synny välittömästi muutosten voimaantulon myötä vuonna 2024, vaan välittömätkin vaikutukset toteutuvat vähitellen muutaman vuoden kuluessa. Kotitalous voi siis olla usean eri muutoksen kohteena, mutta kaikkien muutosten vaikutus ei toteudu välittömästi samalla hetkellä.

Pienituloisuuden sekä toimeentulotuen tarpeen kasvu

Useissa lausunnoissa tuotiin esiin jäädytyksen kohdentuminen pienituloisille sekä toimeentulotuen tarpeen kasvu jäädytyksen seurauksena. Lausunnoissa viitattiin mm. siihen, että etuuksien tason jäädytys on vastoin Suomen tavoitetta vähentää köyhyys- ja syrjäytymisriskissä olevien määrää vuoteen 2030 mennessä 100 000 henkilöllä sekä vastoin hallitusohjelman kirjausta pitkäaikaisen toimeentulotukiriippuvuuden vähentämisestä.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että esityksen on arvioitu lisäävän jossain määrin toimeentulotukimenoja (yht. 40 milj. euroa vuonna 2027). Toimeentulotuen saanti lisääntyy pääasiassa niillä henkilöillä ja kotitalouksilla, jotka ilman esitettyä lainmuutostakin (jäädytystä) saavat toimeentulotukea. Toisin sanoen heidän

[2] Lapsiperheköyhyys datana. Itla.

kohdallaan toimeentulotuki muodostaa käytettävissä olevista tuloista aiempaa suuremman osuuden. Toimeentulotuen indeksikorotukset turvaavat kaikkein pienituloisimpien henkilöiden ja perheiden toimeentulon.

Esityksessä on myös arvioitu, että se lisää pienituloisten määrää noin 41 600 henkilöllä ja pienituloisissa perheissä asuvien lasten määrää noin 3 900 lapsella. Tältä osin arvio on staattinen eli siinä ei ole huomioitu työllisyysvaikutuksia.

Esityksellä – kuten myös muilla hallituksen toimilla – tavoitellaan työllisyyden lisäämistä ja tätä kautta pienituloisuuden ja lapsiperheköyhyyden vähentämistä. Hallituksen tavoitteena on nostaa työllisyyttä vaalikauden aikana 100 000 uudella työllisellä. Valtiovarainministeriön arvion mukaan pelkästään vuoden 2024 aikana voimaan tulevien uudistusten arvioidaan vahvistavan työllisyyttä noin 60 000 – 65 000 työllisellä keskipitkällä aikavälillä. Indeksitarkistusten jäädytystä koskevan esityksen on arvioitu lisäävän työllisyyttä enimmillään 22 700 työllisellä. On kuitenkin totta, että toimeentulotuella olevien kohdalla työllistymisen kannustimien ei arvioida esitetyillä muutoksilla vahvistuvan.

Lisäksi hallitusohjelman mukaisesti tarkoitus on toteuttaa toimeentulotuen kokonaisuudistus, joka vahvistaa henkilön itsenäistä selviytymistä, vähentää pitkäaikaista toimeentulotukiriippuvuutta ja selkiyttää toimeentulotuen roolia viimesijaisena harkintaa vaativana perusturvaan kuuluvana rahaetuutena.

Vaihtoehtoiset toteuttamistavat

Osassa lausuntoja on todettu, että indeksitarkistusten jäädyttämiselle ei ole esitetty vaihtoehtoja tai jäädyttämiselle vaihtoehtoisia toteuttamistapoja.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että hallitusohjelman kirjauksen mukaan säästöt pyritään toteuttamaan tavalla, joka huomioi kaikkein heikoimmassa asemassa olevien tilanteen. Hallitusohjelman mukaan kansainvälisessä vertailussa korkean verorasituksen ja talouskasvun edellytysten turvaamisen vuoksi tasapainotusta ei toteuteta kokonaisveroastetta kiristämällä.

Valtiovarainministeriön maaliskuussa 2023 julkaiseman meno- ja rakennekartoituksen periaatteina on muun muassa todettu: Julkisen sektorin ydintoimintojen riittävä taso on turvattava. Näihin ydintoimintoihin kuuluvat esimerkiksi yleinen järjestys ja turvallisuus, oikeusvaltioperiaatteen toteutumisen kannalta keskeiset menot, maanpuolustus, perustuslain takaamat sosiaali- ja terveyspalvelut, sivistyksellisten oikeuksien turvaaminen sekä sosiaaliturvaetuuksien vähimmäistaso. Nämä ovat toimintoja, joissa julkinen sektori kantaa keskeisen vastuun. Lisäksi todetaan, että toimenpidevaihtoehtojen kartoituksessa on pyritty minimoimaan mahdolliset haitalliset vaikutukset tuottavuuskasvun edellytyksiin sekä työnteon kannustimiin ja työllisyyteen. Samoin todetaan, että julkisen talouden kestävyys ja käytettävissä olevien julkisten resurssien niukkuus asettavat rajoitteen sosiaaliturvan tasolle ja kattavuudelle. Rajallisten resurssien puitteissa joudutaan tekemään valintoja sen suhteen, ketä, missä määrin ja mistä syystä halutaan tukea. Tietyissä tapauksissa etuuksien muutoksilla voidaan saavuttaa suorien etuussäästöjen lisäksi myös julkista taloutta vahvistavaa työllisyyden kasvua muun muassa kannustimien muutosten kautta. Esimerkiksi työttömyysturvalainsäädännön muutoksilla voidaan tutkimusten valossa vahvistaa työllisyyttä. Osassa tapauksissa tulonsiirtojen mahdolliset muutokset ovat kuitenkin luonteeltaan puhtaammin etuuksien tasoa tai kattavuutta rajaavia toimia. Tällaisissa tapauksissa muutoksilla tavoitellaan sitä, että etuusjärjestelmä huomioisi nykyistä paremmin julkisen talouden kantokyvyn.

Jäädytyksen vaihtoehtoisista toteuttamistavoista valtiovarainministeriö toteaa lausunnossaan, että vaihtoehtoisesti indeksitarkistusten jäädytys voitaisiin kohdentaa laajemmin eri etuuksiin (ml. esim. eläkkeet) – jättäen kuitenkin viimesijaisen toimeentulotuen jäädytyksen ulkopuolelle – jolloin samaan vaikutukseen päästäisiin pienemmällä indeksikorotusten jarrutuksella kuin indeksikorotusten täydellä jäädyttämisellä. Tällaista vaihtoehtoa on tarkasteltu esimerkiksi valtiovarainministeriön meno- ja rakennekartoituksessa. Tältä

osin sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että jäädytyksen ulkopuolelle on nähty perustelluksi jättää tilanteet, joissa kyse on pysyväisluonteisista etuuksista ja joissa etuudensaaja ei pääsääntöisesti esim. työllistymällä voi vaikuttaa omaan toimeentuloonsa (eläkkeet) tai joissa on kyse ainakin osin erityskustannusten korvaamiseen tarkoitetuista etuuksista (vammaisetuudet) taikka viimesijaisesta turvasta (toimeentulotuki). Myös lasten asemaa ja toimeentuloa on haluttu erityisesti turvata (elatustuki, perhe-eläke).

Indeksitarkistusten jäädyttämistä vuodeksi kerrallaan on esitetty eräissä lausunnoissa (Kela, Yhdenvertaisuusvaltuutettu). Tällöin kumuloituvia vaikutuksia, talouden tilaa ja jäädytyksen tarvetta olisi mahdollista arvioida erikseen jokaisen esityksen kohdalla. Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että esityksessä ehdotettu toimintatapa – jäädytys neljän vuoden ajaksi – on sinänsä poikkeuksellinen, kuten lausunnoissa on tuotu esiin. Toisaalta esitykseen on sisällytetty ehdoton takaraja jäädytykselle (enintään 10,2 % lasku etuuksien reaaliseen tasoon) ja tätä suurempi jäädytyksen vaikutus ei voisi olla. Takarajasta johtuen jäädytyksen euromääräiset vaikutukset enimmillään eri etuuksissa on pystytty jo nyt arvioimaan ja tuomaan esiin esityksessä.

Lapsilisän korotukset

Useissa lausunnoissa tuotiin esiin, että lapsilisään esitetyt korotukset eivät kompensoi jäädytyksen ja muiden lapsiperheisiin kohdistuvien leikkausten vaikutuksia. Kaikki perheet, joihin leikkaukset tulevat kohdistumaan, eivät saa korotuksia. Valtiontalouden vaikeassa tilanteessa olisi lapsiperheköyhyyden torjumiseksi keskeistä kohdentaa resurssit vaikeimmassa taloudellisessa tilanteessa olevien perheiden toimeentulon turvaamiseen. Lisäksi lapsilisään kohdistuvina muutostarpeina tuotiin esiin monikkoperheiden lapsilisän korotus ja lapsilisän jatkuminen kolme kuukautta lapsen menehtymisen jälkeen (Monimuotoiset perheet –verkosto) sekä lapsilisän sitominen indeksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että tämän esityksen yhteydessä lapsilisäjärjestelmään ja sen saamisen edellytyksiin ei ole ollut mahdollista tehdä isompia, rakenteellisia muutoksia. Esitetyt korotukset on pyritty kohdentamaan niille ryhmille, jotka tutkimusten mukaan ovat muita useammin köyhyysriskissä. Nykyisen lapsilisäjärjestelmän puitteissa ei kuitenkaan ole mahdollista tehdä sellaisia korotuksia, jotka kohdennettaisiin esim. vain kaikista pienituloisimmille. Koska lapsilisä ei ole tulosidonnainen etuus, korotukset väistämättä kohdistuvat myös perheille, joita sosiaaliturvan muutokset eivät koske ja/tai jotka eivät ole kaikista vaikeimmassa taloudellisessa tilanteessa. Todettakoon lisäksi, että lapsilisän korotus on lapsikohtainen ja korotukset kohdistuvat yhtälailla myös monikkoperheisiin, joissa on alle kolmevuotiaita lapsia tai enemmän kuin kolme lasta taikka kyse on yhden vanhemman ja perheestä. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että lapsilisäjärjestelmän laajempi uudistaminen ja kehittäminen olisi tarpeen. Myös sosiaaliturvakomitean yhteydessä toiminut lasten ja perheiden sosiaaliturvaa ja palveluita käsitellyt työryhmä esitti lapsilisäjärjestelmän uudistusta.

Suhde muihin esityksiin

Kela huomauttaa lausunnossaan, että Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annettuun lakiin (kuntoutuslaki) esitetyt muutokset (HE 60/2023 vp) tulisi ottaa asianmukaisella tavalla huomioon käsiteltäessä tätä hallituksen esitystä.

Kuntoutuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ammatillisen kuntoutuksen ja nuoren kuntoutusrahan ajalta maksettavan kuntoutusrahan vähimmäismäärän tasoa lasketaan ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan laskukaavaa muutetaan. Nykyisiä ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärää kuitenkin sovellettaisiin siirtymäsäädöksen nojalla edelleen, kun kuntoutus on alkanut ennen 1.1.2024. Samalla kuntoutuslain 67 §:n indeksitarkistuksia koskevaa säännöstä muutettaisiin niin, että aiemmin työeläkeindeksillä tarkistetut kuntoutuslain 32 §:n mukaiset kuntoutusrahat tarkistettaisiin 1.1.2024 alkaen kansaneläkeindeksillä.

Eva Ojala
Neuvotteleva virkamies

Ehdotettu laki eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 koskisi siten yleisesti kaikkia kuntoutuslain mukaisia kuntoutusrahoja – vähimmäismääräisiä ja vähimmäismäärää suurempia kuntoutusrahoja ja lain voimaan tullessa jo myönnettyjä sekä uusia kuntoutusrahoja.

Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö kiinnittää huomiota työttömyysturvalakiin esitettyihin muutoksiin (HE 73/2023 vp). Esityksen mukaan työttömyysturvalakiin lisättäisiin uusi 11 luvun 1 b §, jossa säädettäisiin 5 luvun 4 §:n 1 momentin rahamäärien tarkistamisesta kansaneläkeindeksillä. Viimeksi mainittu säännös koskee palkansaajan työssäoloehtoa kerryttävän tulon määrää. Indeksitarkistusten jäädyttämistä koskevan lain on tarkoitus koskea myös tämän rahamäärän indeksitarkistusta.

Edellä mainitut huomioon ottaen sosiaali- jaa terveysministeriö esittää lain eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 1 momentin sanamuotoa muutettuna seuraavasti:

1 §

Poiketen siitä, mitä sairausvakuutuslain (1224/2004) 11 luvun 10 §:ssä, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) 67 §:ssä, työttömyysturvalain (1290/2002) 14 luvun 1 §:n 1 momentissa ja 1 b §:n 1 momentissa, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 26 §:ssä, yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) 51 §:n 1 ja 3 momentissa, eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 17 §:n 2 momentin 7 kohdassa ja 53 §:n 1 momentissa, opintotukilain (65/1994) 11 §:n 8 momentissa, aikuiskoulutusetuuksista annetun lain (1276/2000) 31 §:n 1 momentissa sekä kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 22 §:n 1 momentissa säädetään, seuraavia kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottuja etuuksia ja rahamääriä ei tarkisteta vuosina 2024–2027:

1) sairausvakuutuslain mukaisten päivärahaetuuksien vähimmäismäärä;
2) Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain ~~mukaisen ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutusrahan ja nuoren kuntoutusrahan vähimmäismäärä~~ mukaiset kuntoutusrahojen määrät;
3) työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan, peruspäivärahan korotusosan ja lapsikorotuksen määrät sekä palkansaajan työssäoloehtoa kerryttävän tulon määrä;
4) lasten kotihoidon tuesta ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaiset etuudet;
5) yleisestä asumistuesta annetun lain mukaiset rahamäärät;
6) eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain mukaiset rahamäärät;
7) opintotukilain mukaisen opintorahan, opintorahan huoltajakorotuksen ja oppimateriaalisän määrät;
8) aikuiskoulutusetuuksista annetun lain mukaisen aikuiskoulutustuen perusosan määrä;
9) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain mukainen vastaanottoraha ja käyttöraha.